

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: **БНА-2024/171/НА-СТА-ТШЗ**

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Баянхонгор хот
2024 оны 02 дугаар сар 20

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат
Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Ахлах аудитор М.Алтантуяа
Утас: 80112188 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Номгон аудит ХХК
Захирал Г.Саранчимэг
Утас: 89891034 Цахим хаяг: audit.nomgon@gmail.com
Аудитор: О.Мандах
Утас: 89010203 Цахим хаяг: audit.nomgon@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	15
4.1 Ерөнхий зүйл	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	16
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	16
Биелэлтийг 2023 оны 06 сарын 20 ний өдрийн 1/300 тоот албан бичгээр Төрийн аудитын газарт хүргүүлсэн байна	17
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	17
5.1 Төлбөрийн акт	17
5.2. Албан шаардлага	18
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

Баянхонгор сумын Засаг
Даргын Тамгын Газрын Дарга
Г.Хүрэлсүх Танаа

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.02.24 № 50

танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалтай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлийн дүн нь гүйцэтгэлийн үе шатанд тооцсон материаллаг байдлын дүнгээс хэтэрч 147,272.3 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын түвшин 17,390.8 мянган төгрөгөөс илүү байгаа тул Хязгаарлах дүгнэлт өгөх үндэслэл болов. Үүнд:

Баянхонгор сумын ЗДТГ нь хамт олноороо хэлэлцэн “Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн албан хаагч, ажилтан нарт буцалтгүй тусламж үзүүлэхэд мөрдөх” журам боловсруулан нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан.

Баянхонгор сумын ЗДТГ-ын албан хаагчдад 14,181.0 мянган төгрөгөөр гамшгаас хамгаалах болон байгаль орчны албан хаагчдад нормын хувцас хийлгэсэн, мөнгөн хөрөнгийн урьдчилгаагаар 30,714.2 мянган төгрөгийг нярвын болон нийтлэг үйлчилгээний газрын даргын дансаар дамжуулан гүйлгээ хийсэн боловч кассын тайлан гаргаагүй, холбогдох анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.8. “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар

5020345

зүйл. "Хэмнэлтийн бусад арга хэмжээ"- г, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-т "Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 13.4 "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна", 13.6. "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", гэсэн хуулийн заалтуудыг тус тус зөрчсөн, УСНББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга стандартыг хэрэгжүүлээгүй. Эрх ба үүрэг, Үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 зорилтын хүрээнд 87 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 90.2 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

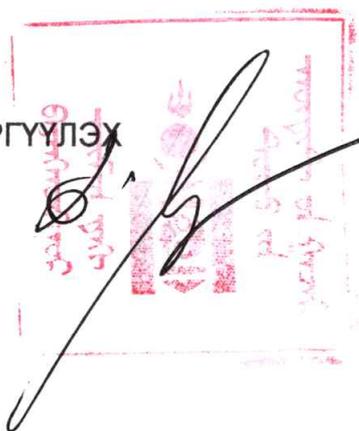
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

A handwritten signature in black ink is written over a red rectangular official stamp. The stamp contains Mongolian text, including 'МОНГОЛЫН АУДИТ АГУУ' (Mongolian Audit Agency) and 'ТӨР ИРГЭДНИЙ АЖ АХУЙН ЗАСАГ' (State Audit Agency). The signature is a stylized, cursive script.

Б.МӨНХБАТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	161,644,566.38	379,758,162.45
33	АВЛАГА	15,633,546.93	3,493,618.00
335	Бусад авлага	15,633,546.93	3,493,618.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	15,633,546.93	3,493,618.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	146,011,019.45	376,264,544.45
354	Хангамжийн материал	146,011,019.45	363,153,486.45
35410	Бичиг хэргийн материал	19,163,569.11	19,700,569.11
35420	Аж ахуйн материал	67,747,878.00	247,223,345.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	12,532,503.40	19,427,503.40
35470	Бусад хангамжийн материал	46,567,068.94	76,802,068.94
35600	Мал амьтад	00.00	13,111,058.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,731,654,693.08	2,309,335,187.89
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,731,654,693.08	2,309,335,187.89
392	Биет хөрөнгө	1,647,602,693.08	2,225,283,187.89
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,617,885,791.10	1,807,369,654.10
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-315,828,496.13	-380,368,323.43
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	120,094,800.00	122,884,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-86,288,720.14	-104,221,186.30
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	278,328,536.00	345,886,045.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-158,971,612.47	-175,596,019.10
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	259,739,299.58	274,929,044.58
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81,530,863.11	-105,839,993.17
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	16,900,000.00	443,569,608.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,726,041.75	-3,938,541.79
39217	Ном	00.00	608,100.00
393	Биет бус хөрөнгө	84,052,000.00	84,052,000.00
39301	Програм хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,500,000.00	-1,500,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	84,052,000.00	84,052,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,893,299,259.46	2,689,093,350.34
413	Өглөг	248,382.64	172,810.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	248,382.64	00.00
4136	Бусад өглөг	00.00	172,810.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	00.00	172,810.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,893,050,876.82	2,688,920,540.34
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,893,050,876.82	2,688,920,540.34
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	876,709,433.09	876,709,433.09
51101	Өмч: - төрийн	876,709,433.09	876,709,433.09
512	Хуримтлагдсан үр дүн	651,760,082.87	1,447,629,746.39
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	651,760,082.87	651,760,082.87
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	795,869,663.52
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	364,581,360.86	364,581,360.86
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,893,299,259.46	2,689,093,350.34

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,838,569,629.20	4,025,248,907.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	347,257,701.00	817,032,029.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	347,257,701.00	817,032,029.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,027,200.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,027,200.00	00.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	344,831,546.00	674,288,971.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	1,398,955.00	142,743,058.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,491,311,928.20	3,208,216,878.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	401,346,528.20	150,107,478.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	384,529,528.20	120,699,178.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,817,000.00	29,408,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,089,965,400.00	3,058,109,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,089,965,400.00	3,058,109,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,561,200,467.42	3,198,427,243.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,561,200,467.42	3,198,427,243.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,463,819,288.89	3,062,538,749.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	656,183,604.24	1,144,396,332.16
210101	Үндсэн цалин	656,183,604.24	882,881,777.97
210102	Нэмэгдэл	00.00	207,479,246.01
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	54,035,308.18
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	87,469,144.18	123,737,210.56
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,721,686.07	80,695,399.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,983,386.23	11,253,621.17
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,494,389.39	8,778,912.77
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,024,516.84	2,155,925.04
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,245,165.65	20,853,351.90
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	78,159,698.57	93,128,160.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,551,065.57	7,720,578.32
210302	Түлш, халаалт	67,451,447.00	80,635,447.86
210303	Цэвэр, бохир ус	4,157,186.00	4,772,134.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	809,361,147.39	900,915,023.48
210401	Бичиг хэрэг	15,016,300.00	18,557,530.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,931,275.00	45,417,714.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,317,376.39	12,938,834.48
210404	Ном, хэвлэл	100,000.00	9,228,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	718,050,000.00	778,800,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,151,700.00	15,707,845.00

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	1,501,850.00	20,264,600.00
210408	Бараа материал ақталсны зардал	16,292,646.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,034,620.00	31,086,250.00
210604	Урсгал засвар	6,034,620.00	31,086,250.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	439,750,381.00	315,203,071.72
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	439,750,381.00	315,203,071.72
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	386,860,693.51	454,072,701.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	265,436,040.00	292,344,524.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500,000.00	9,397,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	119,924,653.51	152,331,176.19
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	97,381,178.53	135,888,494.29
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	69,152,500.00	54,413,401.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	00.00	9,440,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,524,400.00	00.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	57,048,100.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,580,000.00	44,973,401.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	28,228,678.53	81,475,093.29
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	28,228,678.53	77,981,475.29
213405	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг нэмэлт		3,493,618.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	277,369,161.78	826,821,663.52
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	00.00	30,952,000.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	00.00	30,952,000.00
5	НИИТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	277,369,161.78	795,869,663.52

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,494,339,128.20	3,208,216,878.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,027,200.00	00.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,027,200.00	00.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,027,200.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,027,200.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,493,311,928.20	3,208,216,878.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	403,346,528.20	150,107,478.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	386,529,528.20	120,699,178.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,817,000.00	29,408,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,089,965,400.00	3,058,109,400.00

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,089,965,400.00	3,058,109,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,470,384,328.20	3,152,494,178.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,470,384,328.20	3,152,494,178.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,353,804,432.47	3,001,304,433.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	659,613,608.38	1,131,954,708.45
210101	Үндсэн цалин	659,613,608.38	838,500,108.45
210102	Нэмэгдэл	00.00	233,958,100.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	59,496,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,383,511.13	134,995,888.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,350,624.83	90,446,664.22
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,629,485.18	11,283,410.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,249,828.63	8,947,328.67
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,195,779.24	2,208,553.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,957,793.25	22,109,931.32
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	78,159,698.57	92,798,160.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,230,439.57	7,720,578.32
210302	Түлш, халаалт	67,451,447.00	80,635,447.86
210303	Цэвэр, бохир ус	4,477,812.00	4,442,134.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	778,989,872.39	866,899,785.48
210401	Бичиг хэрэг	12,095,000.00	11,529,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	32,625,000.00	45,117,714.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,356,176.39	13,125,834.48
210404	Ном, хэвлэл	100,000.00	9,228,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	718,000,000.00	778,800,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,813,696.00	9,098,187.00
2105	Нормативт зардал	00.00	9,858,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	9,858,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,498,860.00	38,746,000.00
210602	Тавилга	00.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	9,498,860.00	38,496,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	479,167,781.00	396,779,312.82
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	479,167,781.00	396,779,312.82
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	266,991,101.00	329,272,578.60
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	265,491,101.00	319,328,578.60
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500,000.00	9,944,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	116,579,895.73	151,189,744.29
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,930,599.00	69,714,651.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,524,400.00	00.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	57,048,100.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,358,099.00	69,714,651.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	43,649,296.73	81,475,093.29
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	28,228,678.53	77,981,475.29

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,420,618.20	3,493,618.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	23,954,800.00	55,722,700.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	23,954,800.00	55,722,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	23,954,800.00	55,722,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	23,954,800.00	55,722,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	23,954,800.00	55,722,700.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-23,954,800.00	-55,722,700.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	876,709,433.09	370,179,787.71	2,513,526.10	1,249,402,746.90
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	876,709,433.09	370,179,787.71	2,513,526.10	1,249,402,746.90
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-7,112,092.89	-7,112,092.89
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	876,709,433.09	364,581,360.86	651,760,082.87	1,893,050,876.82
D01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	876,709,433.09	364,581,360.86	651,760,082.87	1,893,050,876.82
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	876,709,433.09	364,581,360.86	651,760,082.87	1,893,050,876.82
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	795,869,663.52	795,869,663.52
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	876,709,433.09	364,581,360.86	1,447,629,746.39	2,688,920,540.34

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗӨРҮҮ	Гүйцэтгэлийн хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,058,109,400.00	2,980,127,924.71	77,981,475.29	97.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,058,109,400.00	2,980,127,924.71	77,981,475.29	97.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,988,109,400.00	2,910,413,273.71	77,696,126.29	97.39
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,170,140,300.00	1,131,954,708.45	38,185,591.55	96.74
210101	Үндсэн цалин	876,685,700.00	838,500,108.45	38,185,591.55	95.64
210102	Нэмэгдэл	233,958,100.00	233,958,100.00	0.00	100.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	59,496,500.00	59,496,500.00	0.00	100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	146,267,400.00	134,995,888.18	11,271,511.82	92.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	99,461,900.00	90,446,664.22	9,015,235.78	90.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,701,400.00	11,283,410.85	417,989.15	96.43
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,361,100.00	8,947,328.67	413,771.33	95.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,340,200.00	2,208,553.12	131,646.88	94.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,402,800.00	22,109,931.32	1,292,868.68	94.48
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	101,291,700.00	92,798,160.18	8,493,539.82	91.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,346,100.00	7,720,578.32	3,625,521.68	68.05
210302	Түлш, халаалт	82,123,600.00	80,635,447.86	1,488,152.14	98.19
210303	Цэвэр, бохир ус	7,822,000.00	4,442,134.00	3,379,866.00	56.79
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	878,138,800.00	867,507,885.48	10,630,914.52	98.79
210401	Бичиг хэрэг	11,384,000.00	11,529,550.00	-145,550.00	101.28

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210402	Тээвэр, шатахуун	45,120,000.00	45,117,714.00	2,286.00	99.99
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	23,734,800.00	13,125,834.48	10,608,965.52	55.30
210404	Ном, хэвлэл	10,000,000.00	9,836,600.00	163,400.00	98.37
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	778,800,000.00	778,800,000.00	0.00	100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,100,000.00	9,098,187.00	1,813.00	99.98
2105	Нормативт зардал	10,000,000.00	9,858,000.00	142,000.00	98.58
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	10,000,000.00	9,858,000.00	142,000.00	98.58
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,000,000.00	58,152,600.00	2,847,400.00	95.33
210602	Тавилга	22,500,000.00	19,656,600.00	2,843,400.00	87.36
210604	Урсгал засвар	38,500,000.00	38,496,000.00	4,000.00	99.99
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	288,771,200.00	285,873,452.82	2,897,747.18	99.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	288,771,200.00	285,873,452.82	2,897,747.18	99.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	332,500,000.00	329,272,578.60	3,171,421.40	98.33
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	322,500,000.00	319,328,578.60	3,171,421.40	98.33
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,000,000.00	9,944,000.00	56,000.00	99.44
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	70000000.00	69714651.00	285,349.00	99.59
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,000,000.00	69,714,651.00	285,349.00	99.59
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	70,000,000.00	69,714,651.00	285,349.00	99.59
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,058,109,400.00	2,980,127,924.71	77,981,475.29	97.45
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,058,109,400.00	2,980,127,924.71	77,981,475.29	97.45
132001	Орон нутгийн төсвөөс	3,058,109,400.00	2,980,127,924.71	77,981,475.29	97.45
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	70.00	70.00		
620001	Удирдах ажилтан	03.00	03.00		
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	58.00	58.00		
620003	Үйлчлэх ажилтан	09.00	09.00		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	146,613,860.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	146,613,860.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	146,613,860.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	146,613,860.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	146,614,310.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	146,614,310.00

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	117,206,010.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	29,408,300.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Тус байгууллага нь “Олон улсын чанарын удирдлагын стандартыг нэвтрүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлэн иргэд ажиллаж амьдрах таатай орныг бүрдүүлсэн өндөр мэдлэг, ур чадвартай, мэргэшсэн, төрийн албан хаагч, сахилга хариуцлагатай тогтвортой засаглалыг төлөвшүүлэхэд оршино ” гэсэн эрхэм зорилго доор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Аймгийн Санхүү төрийн сангийн хэлтсээс гаргасан “Нягтлан бодох бүртгэлийн баримт бичиг” нь мөрдөж байгаа холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Биелэлтийг 2023 оны 06 сарын 20 ний өдрийн 1/300 тоот албан бичгээр Төрийн аудитын газарт хүргүүлсэн байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Баянхонгор сумын ЗДТГ нь хамт олноороо хэлэлцэн “Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн албан хаагч, ажилтан нарт буцалтгүй тусламж үзүүлэхэд мөрдөх” журам боловсруулан нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан. Баянхонгор сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зарцуулалт зэргийг Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын албаар шалгуулах шаардлагатай гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 147,272.3 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 17,632.8 мянган төгрөгийн 4 төлбөрийн акт, 129,639.5 мянган төгрөгийн 8 албан шаардлага хүргүүлэв.

5.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт:

5.1.1 Баянхонгор сумын ЗДТГ-ын Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас санхүүжих “Баянхонгор сумын 2023 онд ногоон байгууламж нэмэгдүүлсэн ойн зурвасуудад цас овоолж модны нүх дүүргэх овоолох ажлыг хийж гүйцэтгэх гэрээ”-г Баянхонгор сумын Засаг дарга, иргэн Б.Оюунгэрэл нар 2023 оны 12 дугаар сарын 15 өдөр байгуулсан боловч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, хийсэн ажлын тайлан байхгүй.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “Төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Буруутай албан тушаалтнаар 12,600.0 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.1.2 БТОЗ ХХК-д цэрэг татлагын хулдаасан хэвлэлийн зардал 144.0 мянган төгрөгийг 2 удаа давхардуулан шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлд бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлагыг заавал бүртгэнэ”; гэсэн заалт, ангилал үнэн байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Буруутай албан тушаалтнаар 144.0 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.1.3 Тайланд онд албан хаагчдын цалингаас суутган тооцсон ХХОАТ-ыг Баянхонгор аймгийн Татварын хэлтэстэй тооцоо нийлээгүйгээс 4,788.9 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлж, санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8. “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”; Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлд бүх хөрөнгө, хөрөнгө

оруулалт, авлагыг заавал бүртгэнэ”; гэсэн заалт, ангилал үнэн байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Татварын хэлтэст илүү төлсөн 4,788.8 мянган төгрөгийг 2024 оны ХХОАТ-ын зардлаас суутган тооцож төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.1.1 Сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга нь 2023 оны 12 дугаар сарын 10 ний өдрийн 54 тоот тушаалаар албан хаагчдад түлшний хөнгөлөлт олгохдоо тушаалын хавсралтад өөрийн нэрийг оруулж 100.0 мянган төгрөгийг авсан.

Энэ нь Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1 дэх “Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэхдээ өөрийн болон өөртэй нь хамаарал бүхий этгээдийн хувийн ашиг сонирхлыг хөндсөн захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах, эдгээрийг хэлэлцэх, бэлтгэх, оролцох зэрэг үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно” гэсэн заалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Буруутай албан тушаалтнаар 100.0 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2. Албан шаардлага

Илрүүлэлт:

5.2.1 Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгаанаас Баянхонгор сумын ЗДТГ-т бүртгэлтэй 6409009222, 6409010521 нэгж талбарын дугаар бүхий 5200 м² талбай бүхий газар санхүүгийн тайланд тусгагдаагүй зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна” гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын санхүүгийн тайланд 6409009222, 6409010524 нэгж талбарын дугаар бүхий газрыг биет бус хөрөнгөнд нэмж бүртгэн зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.2 Тайлант хугацаанд Засаг даргын Тамгын газрын албан хаагчдад 14181.0 мянган төгрөгөөр гамшгаас хамгаалах, байгаль орчны албан хаагчдад нормын хувцас хийлгэж төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-т “Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно”. гэсэн заалтыг зөрсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, Төрийн хэмнэлтийн хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.3 Тайлант хугацаанд багийн Засаг дарга Г.Нямдаваа, мэргэжилтэн Г.Гүндалай нарт 4, 12 дугаар саруудад ажилласан хоногт ноогдох 299.6 мянган цалин бодож олгоогүй байна.

Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 42.1.3-т "ажилтны үндсэн эрх үүргийн ...гүйцэтгэсэн ажил үүрэгтээ тохирсон цалин хөлс авах"; гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Холбогдох албан хаагчдын цалинг нөхөн тооцож олгож зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.4 Ажиллагсдын цалинг бодохдоо 2023 оны 11, 12 дугаар сард давхардсан тоогоор 66 албан хаагчаас суутгасан 3,870,000.00 (Гурван сая найман зуун далан мянган) төгрөгийн хамтын сангийн төлбөрийг цалингийн программд цалин дээр олгохоор тооцсон дүнг бууруулан оруулснаас ХХОАТ-ыг суутган тооцоогүй, НДШ-ийн мэдээнд мэдээлээгүй зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.1-д "ажил олгогч нь хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлого болон түүнд ногдох шимтгэлийг үнэн зөв тодорхойлж хугацаанд нь төлөх", ХХОАТ-ын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 "Суутган төлөгч энэ хуулийн 14 дүгээр зүйл, ...-д заасны дагуу тодорхойлсон орлогод ногдуулан суутгасан албан татварын улирлын тайланг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн тайланг дараа оны 02 дугаар сарын 15-ны дотор өссөн дүнгээр гаргаж, харьяа татварын албанд хүргүүлнэ", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно." гэсэн заалтуудыг зөрчсөн "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Холбогдох албан хаагчдын цалинг нөхөж мэдээлж дутуу суутгасан НДШ-н 445050 төгрөг, ХХОАТ-ын 342495 төгрөгийг суутган тооцож төлөх шимтгэлийг төсөвт төвлөрүүлэх байгууллагаас төлөх НДШ-ыг нөхөн тооцох албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.5 Баянхонгор аймаг дахь Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2022 оны 03 дугаар сарын 09 ний өдрийн 111/ШШ2022/0006 дугаар шийдвэрийн дагуу Баянхонгор сумын Засаг даргын Б/25 тоот захирамжаар сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс Баянхонгор сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн эрхлэгч байсан Б.Ишмаад ажилгүй байсан хугацааны цалинд 11,530.1 мянган төгрөгийг олгосон.

Энэ нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1-т "Иргэн, хуулийн этгээдийн хохирлыг барагдуулсны улмаас өөрт учирсан хохирлыг захиргааны байгууллага Иргэний хуулийн 498.5-д заасны дагуу гэм буруутай этгээдээр буцааж төлүүлнэ" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвөөс олгосон 11,530.1 мянган төгрөгийг буруутай албан тушаалтнаар төлүүлж төсөвт төвлөрүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.6 Тайлант хугацаанд гүйлгээгээр 30,714.2 мянган төгрөгийг анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй байхад сумын Төрийн сангийн мэргэжилтэн, албаны дарга нар гүйлгээг баталж зарцуулсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 13.4 "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна.", 13.6. "Анхан шатны

баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”. гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журмыг хэрэгжүүлж ажиллах, , анхан шатны баримтыг бүрдэл хангаагүй баримтаар гүйлгээ хийхгүй байх, анхан шатны баримтгүй бүрдэл дутуу хийгдсэн гүйлгээнүүдийн зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.7 Байгууллагын даргын 2023.03 .01-ны өдрийн Б/29 дугаар тушаалаар Ц.Нансалмаагийн жирэмсний, амаржсаны амралттай байсан хугацаанд ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийг 2023 оны 4,5,6 дугаар сард мэдээлээгүй, 2023.07 .03-ны өдрөөр үүрэгт ажлаасаа чөлөөлөгдсөн Х.Нямсүрэнгийн цалин 1,650.0 мянган төгрөгийг НДШ-ийн мэдээнд 7,8,9 дүгээр сард илүү мэдээлж нийт цалингийн зардлаас 3,300.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй мэдээлсэн байна..

Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.1 дэх ажил олгогч нь хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлого болон түүнд ногдох шимтгэлийг үнэн зөв тодорхойлж хугацаанд нь төлөх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.” гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийгмийн даатгалд илүү дутуу мэдээлсэн 3,300.0 мянган төгрөгийн шимтгэлийн тооцоо хийж залруулж мэдээлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.8 Баянхонгор сумын “Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн албан хаагч, ажилтан нарт буцалтгүй тусламж үзүүлэхэд мөрдөх журам” боловсруулан Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 02 дугаар сарын 09 ний өдрийн хамт олны хурлаар баталж нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 65,774.6 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйл. "Хэмнэлтийн бусад арга хэмжээ"-г, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “Төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2021 оны 10 дугаар сарын 29 өдрийн 190 дугаар тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-ыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Баянхонгор сумын “Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн албан хаагч, ажилтан нарт буцалтгүй тусламж үзүүлэхэд мөрдөх” журмыг хүчингүй болгох албан шаардлага хүргүүлэв.

Дээрх акт, албан шаардлагын биелэлтийг тогтоосон хугацаанд, зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлантай холбоотой зөрчил								
Ажиллагсдын цалинг бодохдоо нягтлан бодогч 2023 оны 11, 12 дугаар сард давхардсан тоогоор 66 албан хаагчаас суутгасан 3,870,0 төгрөгийн хамтын санг суутгалыг цалингийн программд цалин дээр нэмэгдэл талд хасах тэмдэгтэй суутган тооцож цалинг дээрх дүнгээр Нийгмийн даатгалд цалинг дутуу мэдээлсэн	1	3,870.0			1	3,870.0		
Баянхонгор аймаг дахь Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2022 оны 03 дугаар сарын 09 ний өдрийн 111/ШШ2022/0006 дугаар шийдвэрийн дагуу Баянхонгор сумын Засаг даргын Б/25 тоот захирамжаар сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс Баянхонгор сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн эрхлэгч байсан Б.Ишмаад ажилгүй байсан хугацааны цалинд 11,530.1 мянган төгрөгийг олгосон.	1	11,530.1			1	11,530.1		
Тус газрын Тамгын газрын дарга нь нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас тушаалын хавсралтад нэр оруулж 100.0 мянган төгрөгийг авсан.	1	100.0	1	100				
Тайлант хугацаанд багийн Засаг дарга Г.Нямдаваа, мэргэжилтэн Г.Гүндалай нарт 4, 12 дугаар саруудад ажилласан хоногт ноогдох 299.6 мянган цалин бодож олгоогүй байна	1	299.6			1	299.6		
Тайлант хугацаанд гүйлгээгээр 30,714.2 мянган төгрөгийг анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй байхад сумын Төрийн сангийн мэргэжилтэн, албаны дарга нар гүйлгээг баталж зарцуулсан	1	30,714.2			1	30,714.2		
5.1.2 БТОЗ ХХК-д цэрэг татлагын хулдаасан хэвлэлийн зардал 144.0 мянган төгрөгийг 2 удаа давхардуулан шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан	1	144.0	1	144.0				
Байгууллагын даргын 2023.03 .01-ны өдрийн Б/29 дугаар тушаалаар Ц.Нансалмаагийн жирэмсний, амаржсаны амралттай байсан хугацаанд ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийг 2023 оны 4,5,6 дугаар сард мэдээлээгүй, 2023.07 .03-ны өдрөөр үүрэгт ажлаасаа чөлөөлөгдсөн Х.Нямсүрэнгийн цалин 1,650.0 мянган төгрөгийг НДШ-ийн мэдээнд 7,8,9 дүгээр сард илүү мэдээлж нийт цалингийн зардлаас 3,300.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй мэдээлсэн байна	1	3,300.0			1	3,300.0		

Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Баянхонгор сумын ЗДТГ-ын Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас санхүүжих "Баянхонгор сумын 2023 онд ногоон байгууламж нэмэгдүүлсэн ойн зурвасуудад цас овоолж модны нүх дүүргэх овоолох ажлыг хийж гүйцэтгэх гэрээ"-г Баянхонгор сумын Засаг дарга, иргэн Б.Оюунгэрэл нар 2023 оны 12 дугаар сарын 15 өдөр байгуулсан боловч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, хийсэн ажлын тайлан байхгүй.	1	12,600.0	1	12,600.00				
Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгаанаас Баянхонгор сумын ЗДТГ-т бүртгэлтэй 6409009222, 6409010521 нэгж талбарын дугаар бүхий 5200 м2 талбай бүхий газар санхүүгийн тайланд тусгагдаагүй зөрүүтэй	1				1	-		
Тайланд онд албан хаагчдын цалингаас суутган тооцсон ХХОАТ-ыг Баянхонгор аймгийн Татварын хэлтэстэй тооцоо нийлээгүйгээс 4,788.9 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлж, санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй	1	4,788.8	1	4788.8				
Нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 65774.6 мянган төгрөгийг Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн албан хаагч, ажилтан нарт буцалтгүй тусламж үзүүлэхэд мөрдөх журам боловсруулан зориулалтаар зарцуулсан.	1	65,744.6			1	65,744.6		
Тайлант хугацаанд Засаг даргын Тамгын газрын албан хаагчдад 14181.0 мянган төгрөгөөр гамшгаас хамгаалах, байгаль орчны албан хаагчдад нормын хувцас хийлгэж төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1	14,181.0			1	14,181.0		
Нийт дүн	12	147,272.3	4	17,632.8	8	129,639.5	-	-

oOo